

Ngày soạn: 8/11/2020

Ngày dạy: 13/11/2020

Tiết 37: Văn bản

CHIẾC LÁ CUỐI CÙNG (tiếp)

< Trích >

- O Hen - ri -

I. Mục tiêu bài học

1. Kiến thức:

- Khám phá vài nét cơ bản nghệ thuật viết truyện ngắn của nhà văn Mỹ OHenri.
- Rung động trước cái hay, cái đẹp và lòng cảm thông của tác giả đối với những nỗi bất hạnh của người nghèo.
- Ý nghĩa tác phẩm: nghệ thuật vì cuộc sống con người.

2. Kỹ năng:

- Rèn kỹ năng đọc, phân tích truyện ngắn.

3. Thái độ:

- Bồi dưỡng lòng yêu thương con người, nhất là người nghèo khổ.

4. Năng lực hướng tới:

Năng lực tự học, năng lực giải quyết vấn đề, năng lực cảm thụ thẩm mỹ, năng lực hợp tác.

II. Phương pháp – kỹ thuật dạy học

1. Phương pháp: Thảo luận nhóm, giải quyết tình huống, thuyết trình, bình giảng, nêu dự án,...

2. Kỹ thuật dạy học: Kỹ thuật chia nhóm; Kỹ thuật đặt câu hỏi; Kỹ thuật “Đọc hợp tác”

III. Tài liệu – phương tiện dạy học

1. Tài liệu: giáo án, SGK, SGV, STK, phiếu học tập.

2. Phương tiện dạy học: tranh ảnh, máy chiếu, bảng phụ,...

IV. Tiến trình dạy học

1. Ổn định lớp:

2. Kiểm tra bài cũ: Kiểm tra việc soạn bài của HS

3. Bài mới:

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS	Nội dung cần đạt
HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG		
- Mục tiêu: Tạo tâm thế cho hs, giới thiệu nội dung bài học.		
- Năng lực hướng tới: năng lực cảm thụ thẩm mỹ; năng lực giao tiếp...		
- Cách thức thực hiện: Gv đưa ra tình huống – hs giải quyết – dẫn vào bài		
Các con chắc hẳn đã từng nghe câu hát sâu lắng của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn viết về tấm lòng yêu thương: “Sống trong đời sống cần có một tấm lòng, để làm gì em biết không? Để gió cuốn đi...” Các con ạ, quả thật tình yêu thương rất cần thiết đối với mỗi chúng ta, nó là chất keo gắn kết người với người làm cuộc sống thi vị hơn rất nhiều. Trong tiết học ngày hôm nay, chúng ta sẽ tiếp tục tìm hiểu tiết 2 của văn		

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS	Nội dung cần đạt
<p>bản Chiếc lá cuối cùng để xúc động trước tình yêu thương của người nghệ sĩ già đổi cả mạng sống của mình cứu cô họa sĩ trẻ trước lưỡi hái tử thần.</p>		
<p>HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH KIẾN THỨC</p>		
<p>Hoạt động 1: Hướng dẫn HS tìm hiểu tác phẩm.</p>		
<p>- Mục tiêu: Tìm hiểu nội dung bài học: nhân vật cụ Bơ men và bí mật của chiếc lá cuối cùng</p>		
<p>- Năng lực hướng tới: Năng lực hợp tác nhóm, năng lực cảm thụ thẩm mỹ; năng lực giao tiếp...</p>		
<p>- Cách thức thực hiện: Gv hướng dẫn học sinh làm việc nhóm (cá nhân). Hs thực hiện theo yêu cầu. Gv nhận xét, chốt kiến thức.</p>		
<p>GV: Tuy là một nhân vật phụ nhưng vai trò của cụ Bơ- men là người mở nút và thắt nút cho tác phẩm. Cô và các con cùng đi phân tích nhân vật cụ Bơ-men: <i>?Qua phần chuẩn bị ở nhà, con hãy cho biết trong truyện cụ Bơ-men được tác giả khắc họa như thế nào?</i> Gv chốt</p> <p><i>? Là một người nghệ sĩ, cụ Bơ-men có thái độ như thế nào với nghệ thuật?</i> Gv bình:Cụ Bơ men đã làm mẫu vẽ, tức là tự nguyện làm công cụ cho sự sáng tạo của các nghệ sĩ khác, đây ko phải chỉ là việc mưu sinh thuần túy mà đó còn là sự xả thân vì nghề theo tinh thần “nhất nghệ tinh nhất thân vinh”</p> <p><i>?Sự quan tâm của cụ Bơ-men dành cho Giôn-xi được thể hiện</i></p>	<p>Hs trình bày</p> <p>Trình bày, nhận xét</p>	<p>II. Tìm hiểu văn bản 3. Kiệt tác của Cụ Bơ men</p> <p>a, Nhân vật cụ Bơ men *Con người: +Họa sĩ già khoảng 60 tuổi, cùng thuê chung tòa nhà với Xiu và Giôn xi +Kiếm ăn bằng cách ngồi làm mẫu vẽ cho những họa sĩ trẻ +Mơ ước vẽ được kiệt tác nhưng 40 năm chưa thực hiện được -> Khao khát ước mơ sáng tạo nghệ thuật, trân trọng nghệ thuật.</p> <p>*Tấm lòng của cụ Bơ</p>

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS	Nội dung cần đạt
<p><i>thông qua chi tiết nào ở phần đầu đoạn trích?</i> <i>?Tại sao khi nhìn cây thường xuân rụng lá, cụ lại sợ sệt?</i></p> <p><i>? Sự quan tâm ấy thể hiện điều gì trong con người cụ?</i></p> <p><i>? Với sự lo lắng ấy, cụ đã có hành động gì?(chiếu slide)</i> <i>?Mục đích của hành động này?</i></p> <p><i>?Hãy cho biết hoàn cảnh vẽ chiếc lá cuối cùng?</i> <i>?Hãy quan sát bức tranh trên màn hình máy chiếu, tưởng tượng và kể lại cảnh cụ Bơ men vẽ chiếc lá cuối cùng? (chiếu slide)</i></p> <p>Gv:Chiếc lá cuối cùng vẽ trong hoàn cảnh thật khắc nghiệt: "Giày và quần áo cụ ướt sũng, lạnh buốt" - " Một chiếc đèn bão và một chiếc thang đã lồi ra khỏi chỗ để của nó" . - " Vài chiếc bút lông rơi vãi, một bảng pha màu xanh và vàng..." <i>?Kết quả của hành động?</i> <i>?Ai là người chứng kiến cảnh cụ Bơ men vẽ chiếc lá?</i></p> <p><i>?Kết quả của hành động này?</i> <i>? Tác giả bỏ qua không kể về</i></p>	<p>-“Sợ sệt ngó ra ngoài cửa sổ, nhìn cây thường xuân” -Vì Giôn xi đang bệnh nặng và có suy nghĩ khi nào chiếc lá cuối cùng rụng là lúc cô sẽ chết Trả lời, nhân xét, sửa chữa</p> <p>Trả lời</p> <p>+Cứu sống Giôn xi</p> <p>+Âm thầm, bí mật trong đêm mưa tuyết</p> <p>Hs kể lại</p> <p>Hs trả lời -Không ai cả, mọi người chỉ biết sau khi cụ bị sưng phổi và được thuật lại sau lời kể của Xiu</p>	<p>men với Giôn xi: Sợ sệt khi cây thường xuân rụng</p> <p>-> Yêu thương, lo lắng cho số mệnh của Giôn xi -Hành động: Vẽ chiếc lá cuối cùng +Mục đích: Cứu sống Giôn xi +Hoàn cảnh vẽ: Âm thầm, bí mật trong đêm mưa tuyết</p> <p>+Kết quả: hai ngày sau cụ chết vì bệnh sưng phổi</p>

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS	Nội dung cần đạt
<p><i>qua trình sự việc cụ Bơ men vẽ bức tranh, mà chỉ biết dưới lời kể của Xiu nhằm mục đích gì?</i></p> <p>GV bình: Nhân vật và người đọc tự xâu chuỗi các chi tiết và có thể hình dung ra quá trình sự việc cụ Bơ men vẽ bức tranh trong hoàn cảnh khắc nghiệt như thế nào mà không cần lời kể của tác giả. Với thủ pháp buông thả nhân vật, giấu kín sự việc, ngắt đoạn, đảo ngược thời gian, sự việc được diễn ra thật bất ngờ.</p> <p>? <i>Em có nhận xét gì về nhân vật cụ Bơ-men?</i></p> <p>Gv bình: Nhân vật cụ Bơ men giống như một người anh hùng. Cụ lặng lẽ vẽ bức tranh chiếc lá trong gió tuyết chỉ nhằm mục đích duy nhất là cứu sống Giôn xi, trả lại niềm tin yêu cuộc sống cho cô gái trẻ.</p> <p>*Thảo luận nhóm (kỹ thuật khăn trải bàn)</p> <p>-Thời gian: 5 phút</p> <p>-Câu hỏi: <i>Tại sao nhân vật Xiu lại khẳng định “Chiếc lá cuối cùng là một kiệt tác” ?</i></p> <p>Gọi đại diện nhóm 3 trình bày</p> <p>Gv chiếu đáp án. Chốt (<i>chiếu slide</i>)</p> <p>Gv: - Hoàn cảnh vẽ đặc biệt: + Vẽ ở trên cao "cách mặt đất chừng hai mươi bộ" + Vẽ trong đêm tối, vừa vẽ vừa dùng đèn bão để soi + Vẽ trong "trận mưa vùi dập và những cơn gió phũ phàng kéo dài suốt cả một đêm, tưởng</p>	<p>-Tạo bất ngờ</p> <p>Hs trả lời</p> <p>Hs thảo luận, đại diện nhóm lên nhận xét.</p> <p>Nhóm 3 trình bày</p>	<p>=>Cụ Bơ- men có tấm lòng yêu thương cao cả, sự hi sinh thầm lặng.</p> <p>b, Chiếc lá cuối cùng là một kiệt tác: -Chiếc lá giống in như thật -Đem lại sự sống cho Giôn xi -Hoàn thành trong thời tiết khắc nghiệt -Được vẽ bằng tình yêu thương và sự hi sinh,</p>

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS	Nội dung cần đạt
<p>chùng như không bao giờ dứt..."</p> <p>- Chiếc lá giống như thật: " ở gần cuống lá còn giữ màu xanh sẫm, nhưng với rìa lá hình răng cưa đã nhuộm màu vàng úa" đến mức các họa sĩ cũng không phát hiện ra là chiếc lá vẽ.</p> <p>- Vẽ bằng tình yêu, đức hy sinh quên mình của người họa sĩ.</p> <p>- Cứu sống một con người: nhờ chiếc lá, Giôn-xi lấy lại được nghị lực, tình yêu với cuộc sống, từ đó cô chiến thắng cái chết</p> <p>? Kiệt tác là gì? (chiếu slide)</p> <p>Gv chốt, bình: Trong lí luận hội họa, kiệt tác không phải là bức tranh giống thật kiểu sao chép, chụp ảnh đơn thuần mà những đường nét, màu sắc, bố cục, chất liệu tác phẩm phải chứa đựng sự sống, lay động tâm hồn, tình cảm của người xem, rồi thức tỉnh họ. Chiếc lá của cụ Bơ men đã làm được nhiệm vụ ấy</p> <p>? Ý nghĩa của của chiếc lá cuối cùng?</p> <p>Ở tiết trước cô đã giao nhiệm vụ cho cả lớp, tìm những biểu hiện</p>	<p>Hs trả lời</p> <p>Hs trình bày</p>	<p>đôi bằng sinh mạng.</p> <p>=>Ý nghĩa của hình tượng “chiếc lá”:</p> <p>-Thông điệp nhân văn: Tình yêu thương cứu vớt con người.</p> <p>-Thông điệp về nghệ thuật: nghệ thuật phải bám sát vào con người, vì con người mà phụng sự</p>

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS	Nội dung cần đạt
<p>của tình yêu thương trong cuộc sống, mời nhóm trình bày</p> <p>Qua phần trình bày của nhóm 1, ý nghĩa của tình yêu thương trong cuộc sống: Tình yêu thương cứu vớt con người</p> <p>Gv bình :</p> <p>Gv: Thông điệp thứ 2 về nghệ thuật đó là: nghệ thuật phải bám sát vào con người, vì con người mà phụng sự</p> <p>? <i>Qua đoạn trích, ta thấy kết thúc là 2 sự việc bất ngờ, đối lập nhau tạo nên hiện tượng đảo ngược 2 tình huống truyện hai lần gây hứng thú cho người đọc. Tìm sự việc bất ngờ, đối lập đó bằng việc suy nghĩ và điền vào phiếu bài tập</i></p> <p>Gv phát phiếu bài tập, yêu cầu hs hoàn thiện, gọi hs trình bày gv chiếu đáp án .</p> <p>? <i>Mục đích của việc xây dựng tình huống trên?</i></p>	<p>Nhóm 1 trình bày</p> <p>Hs làm bài, trình bày, nhận xét</p> <p>- Gây sự bất ngờ, cảm động.</p>	<p>4. Nghệ thuật:</p> <p>Tình huống truyện bị đảo ngược 2 lần:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giôn-xi tuyệt vọng vì bệnh, chờ chết đã lấy lại nghị lực sống, khoẻ. - Cụ Bơ-men từ khoẻ mạnh lại ra đi <p>=> Gây sự bất ngờ, hứng thú, cảm động cho người đọc.</p>
<p>? <i>Trình bày những nội dung và nghệ thuật trong đoạn trích?</i></p>	<p>- HS đọc ghi nhớ</p>	<p><u>III. Tổng kết</u></p> <p>III. Tổng kết</p> <p>a, Nghệ thuật</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tình tiết bất ngờ, hấp dẫn, được sắp xếp theo trình tự hợp lý tạo nên hứng thú với độc giả. - dàn dựng cốt truyện chu đáo. - Kết cấu chặt chẽ, hợp lý khéo léo. - Kết thúc chuyện độc đáo, bất ngờ.

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS	Nội dung cần đạt
		- Nghệ thuật đảo ngược tình huống 2 lần tạo nên sức hấp dẫn cho chuyện. b, Nội dung - Ca ngợi tình yêu thương cao cả giữa những người nghèo khổ. - Sức mạnh của tình yêu cuộc sống chiến thắng bệnh tật. - Sức mạnh của nghệ thuật chân chính vì con người *Ghi nhớ Sgk
HOẠT ĐỘNG LUYỆN TẬP - Mục tiêu: Hs vận dụng các kiến thức đã học để làm các bài tập SGK và bài tập bổ sung - Năng lực hướng tới: Năng lực tự học, năng lực phát triển ngôn ngữ,... - Cách thức thực hiện: Gv giao, hướng dẫn hs làm bài tập theo nhóm (cá nhân),...Hs thực hiện theo yêu cầu. Gv nhận xét, chốt kiến thức.		
Gv giáo bài tập	- Hs làm bài tập	IV. Luyện tập 1.Nêu cảm nghĩ của mình về nhân vật cụ Bơ men bằng đoạn văn từ 5-7 câu.
HOẠT ĐỘNG VẬN DỤNG - Mục tiêu: Học sinh hiểu và ghi nhớ nội dung bài học - Năng lực hướng tới: Năng lực tự học, năng lực giải quyết vấn đề. - Cách thức thực hiện: Gv chiếu video cảm nhận về văn bản Chiếc lá cuối cùng đã để lại ấn tượng thật sâu sắc trong lòng độc giả, còn các con, các con cảm nhận gì về văn bản này. + Hs tổ chức trò chơi: Ô chữ bí mật: từ khóa: Hi sinh +Sau khi học xong truyện: Cô bé bán diêm, Chiếc lá cuối cùng em hãy Lập kế hoạch và tổ chức thực hiện (Theo nhóm hoặc cá nhân) một số hoạt động giúp đỡ trẻ em nghèo, những người có hoàn cảnh khó khăn ... (tặng sách, báo, quần áo,		

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS	Nội dung cần đạt
giúp đỡ học tập; tìm việc làm phù hợp để gây quỹ hoạt động...)		

4.Củng cố- dặn dò:

- + Học bài. Chuẩn bị bài mới.
- + Bài tập: Viết đoạn văn (10 câu) nêu cảm nhận của em về chiếc lá cụ Bơ- men vẽ.
- + Soạn bài: “Nói giảm, nói tránh”.